

Aan:

de ministers en staatssecretarissen
de bestuurders van IPO en VNG
de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal
de voorzitter en leden van de Vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken
de colleges van GS
de colleges van B&W
de leden van de gemeenteraden
de leden van de provinciale staten
de medewerkers van rijk, provincies/IPO en gemeenten/VNG
de leden van interdepartementale, IPO- en VNG-commissies
de besturen van organisaties in het binnenlands bestuur
overige betrokkenen

Onderwerp: aanbieding Code Interbestuurlijke Verhoudingen

Den Haag, 11 februari 2005

In het afgelopen jaar is veel te doen geweest over de verhoudingen tussen rijk, provincies en gemeenten. Deze stonden flink onder druk door ontwikkelingen op met name het terrein van de financiële verhoudingen. Dat heeft het kabinet, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ertoe aangezet om met elkaar de discussie aan te gaan over de interbestuurlijke verhoudingen. Aan de hand van ieders visie hierop spraken we in juni 2004 af te komen tot nieuwe afspraken.

Onder leiding van de minister-president hebben we op 9 november jl. tijdens een bestuurlijk overleg overeenstemming bereikt over interbestuurlijke afspraken die zijn vastgelegd in een '*Code Interbestuurlijke Verhoudingen*'. Deze Code bieden wij u hierbij aan.

De Code is aan de orde geweest in het Algemeen Bestuur van de VNG (9 december 2004) en de algemene vergadering van IPO (23 december 2004). Tijdens de behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken (november / december 2004) is eveneens uitgebreid stil gestaan bij de Code. De Kamerleden, IPO-leden en het VNG-bestuur hebben allen hun steun uitgesproken voor de Code.

Visie op interbestuurlijke samenwerking

De omgangsregels in deze Code hebben betrekking op de interbestuurlijke en financiële verhoudingen. Deze omgangsregels zijn niet allemaal nieuw. Dat is de reden dat bij de Code een bijlage is gevoegd met reeds bestaande afspraken tussen rijk, IPO en VNG. In de Code (her)bevestigen we deze. Voor zover nodig en gewenst vernieuwen we de omgangsregels. Op enkele punten zijn de afspraken aangescherpt. Daarnaast kondigen we concrete acties voor de lopende kabinetsperiode aan.

De Code start met een gezamenlijke visie. Ons gezamenlijke uitgangspunt is het verbeteren van onze prestaties. De prestaties van de gehele overheidssector verbeteren we door de bestuurslagen gezamenlijk en individueel beter te laten functioneren. We willen het binnenlands bestuur zo inrichten dat we op een adequate manier de maatschappelijke opgaven kunnen aanpakken. We werken dan ook gericht aan het oplossen van problemen (probleemgericht werken). Daaruit volgt een heldere verdeling van verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken. Uitgangspunt daarbij is: 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. Ook hebben we afgesproken om elkaar wederzijds te betrekken bij relevante ontwikkelingen, nieuwe beleidsvoornemens en nieuwe regelgeving.

Uitgangspunten en inhoud Code

De Code is gebaseerd op drie uitgangspunten: het probleem centraal stellen (probleemgericht werken), een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en taken, en beleidsvrijheid voor decentrale overheden in bestuurlijke en financiële zin. Deze uitgangspunten verlangen van ons allen een andere bestuurlijke attitude. Gezamenlijk zetten we in op: vermindering van regels (deregulering en ontbureaucratisering), vermindering van gedetailleerd medebewind, een beperking van specifieke uitkeringen en vermindering van het verticale toezicht (i.c. opschoning en stroomlijning). We leggen de nadruk op resultaten in plaats van processen. De uitvoering van beleid – en dan met name de kwaliteit ervan – staat voorop.

Bewaken en bevorderen gebruik en uitvoering Code

We hebben gezamenlijk als kabinet, IPO en VNG een belangrijke stap gezet. De totstandkoming van de Code is een mooi resultaat. De overeenstemming over de Code betekent immers dat we vanuit dezelfde visie op de interbestuurlijke verhoudingen werken, dat we gezamenlijk prioriteiten stellen, en dat we elkaar kunnen aanspreken op het naleven van de afspraken en omgangsregels in de Code. Gezamenlijk richten we ons op het aanpakken van problemen (probleemgericht werken), spreken we een heldere verdeling van verantwoordelijkheden af en bieden we elkaar de ruimte om de problemen ook daadwerkelijk op te lossen.

Het is belangrijk snel gevolg te geven aan de afspraken en voornemens uit de Code. Voor het eerste Overhedenoverleg medio 2005 is de agenda al goed gevuld. De voortgang van de acties uit de Code kunt u volgen op de websites van het ministerie van BZK, IPO en VNG.

Naast de uitwerking van de acties is het natuurlijk van groot belang dat bestuurders en ambtenaren van de ministeries, in de provincies en gemeenten de in de Code afgesproken wijze van samenwerken toepassen. Alle drie zien we het als onze verantwoordelijkheid om op basis van de Code Interbestuurlijke Verhoudingen de consistentie in het interbestuurlijke handelen te bewaken en te bevorderen.

De minister van BZK is binnen het rijk daarop als eerste aanspreekbaar (voor de financiële verhoudingen in samenspraak met de minister van Financiën). De vakministeries worden dan ook uitgenodigd om hun beleidsvoornemens die consequenties hebben voor de decentrale overheden zo vroeg mogelijk in het beleidsproces te bespreken met de ministeries van BZK (Directoraat-generaal Koninkrijksrelaties en Bestuur, DGKB) en Financiën. Deze afspraak is niet alleen in de Code opgenomen, maar vloeit ook voort uit de Financiële verhoudingswet, de Gemeente- en Provinciewet. BZK (en Financiën) kunnen bijdragen aan de totstandkoming van bestuurlijke (en financiële) arrangementen en mogelijkheden aandragen die in overeenstemming zijn met de Code.

Provincies en gemeenten kunnen terecht bij IPO en VNG. Het gaat daarbij vooral om het aandragen van voorbeelden op het vlak van de interbestuurlijke verhoudingen. U kunt bijvoorbeeld belemmeringen in de praktijk of best practices aangeven ten aanzien van rijksbeleid en -regelgeving die provincies en gemeenten aangaan.

Naast het elkaar aanspreken op de naleving van de Code, is ook een rol voor de Raad van State weggelegd. De Raad zal een periodieke beschouwing opstellen over de interbestuurlijke verhoudingen. Bovendien kunnen we gezamenlijk de Raad van State verzoeken een advies te geven over specifieke interbestuurlijke aangelegenheden.

Vervolg

Brede verspreiding van de onderliggende Code draagt er toe bij dat iedereen bekend is met de inhoud en de achterliggende visie van de Code en deze bij de totstandkoming van beleid en de uitvoering ook kan toepassen. Voor eventuele vragen over de Code kunt u contact opnemen met het ministerie van BZK, het IPO en de VNG. Zie voor de adressen het colofon in bijgaande brochure.

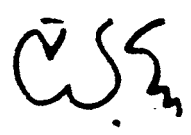
Extra exemplaren van de Code kunt u aanvragen bij de afdeling Interbestuurlijke Betrekkingen van het ministerie van BZK, telefoonnummer 070 - 426 6226.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

J.W. Reijnders

DE VOORZITTER VAN HET INTERPROVINCIAAL OVERLEG (IPO),

J. Franssen

DE VOORZITTER VAN DE VERENIGING VAN NEDERLANDSE GEMEENTEN (VNG),

W. Deetman